

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогічної та соціальної освіти
Кафедра початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О.А. Кузнецова

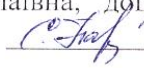
« _____ » вересня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕДІАОСВІТА ТА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

Для всіх спеціальностей
(бакалавр)

2020–2021 навчальний рік

Робоча програма вибіркової дисципліни « Медіаосвіта та медіаграмотність сучасного вчителя» для студентів галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка.

Розробник: Паршук Світлана Миколаївна, доцента кафедри початкової освіти, доктор філософії в галузі освіти (Паршук С. М.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол № 1 від «27» серпня 2020р.

Завідувач кафедри (Якименко С. І.)

«27» серпня 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова
Загальна кількість годин – 150 год.		<i>Рік підготовки:</i>
		1-й
		<i>Семестр</i>
		1-й
		<i>Лекції</i>
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год самостійної роботи студента – 4 год	Ступінь бакалавра	6 год.
		<i>Практичні</i>
		20 год.
		<i>Лабораторні</i>
		-
		<i>Самостійна робота</i>
		124 год.

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 180 год.: 40 год. – аудиторні заняття, 80 год. - самостійної роботи (33 % / 67 %).

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова
Загальна кількість годин – 150 год.		<i>Рік підготовки:</i>
		1-й
		<i>Семестр</i>
		1-й
	Ступінь бакалавра	<i>Лекції</i>
		4 год.
		<i>Практичні</i>
		6 год.
		<i>Лабораторні</i>
		-
		<i>Самостійна робота</i>
		150 год.

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 180 год.: 16 год. – аудиторні заняття, 164 год. - самостійної роботи (10 % / 90 %).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу: формування теоретичної та практичної бази знань з основ медіосвіти та медіаграмотності і практичних навичок ефективної взаємодії з інформацією, отриманої з медіа джерел; формувати здатність аналізувати тексти медіа.

Завдання курсу:

- засвоїти особливості формування медіакультури вчителя початкової школи;
- усвідомити медіа засобів на розвиток сучасного суспільства;
- сформувати теоретичні та практичні навички медіаграмотності.

Передумови для вивчення дисципліни: «Модель фахової підготовки вчителя», «Технології викладання фахових дисциплін у початковій школі», «Актуальні проблеми педагогіки початкової освіти».

Навчальна дисципліна складається з 5-и кредитів.

Очікувані результати навчання:

- уміння аналізувати знання про сферу освіти, сутність, зміст і структуру освітніх процесів, володіти системою знань про історію та сучасні тенденції розвитку педагогічних концепцій і предметних методик
- уміння аналізувати сучасні освітні технології: сутність, завдання, класифікація, практична значущість; методику організації індивідуальної, фронтальної, групової форми роботи з учнями; нетрадиційні методи і форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів; вимоги до організації різних видів занять
- уміння здійснювати самостійно-пошукову роботу; користуватися сучасними методами навчання, як складовою психолого-педагогічної компетентності викладача початкової школи
- уміння використовувати інтерактивні методи викладання; розв'язувати психолого-педагогічні ситуації
- уміння застосовувати у практичній діяльності знання із нових педагогічних технологій, використовувати елементи інноваційних методик під час викладання дисциплін початкової ланки освіти

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні компетентності:

- Здатність до наукового аналізу й синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів;
- Здатність до усного і письмового спілкуванні рідною мовою; володіння іноземними мовами;
- Здатність до досконалого володіння різними стилями (офіційно-діловий, науковий, художній), українською мовою як державною та іноземною на необхідному професійному рівні;
- здатність до ефективної комунікації та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі (усно та письмово), використання інформаційно-комунікаційних технологій на досконалому рівні;
- Здатність ставити мету й формулювати завдання, пов'язані з реалізацією соціально-професійної діяльності;

II. Фахові:

- здатність до пошуку, обробки й використання інформації, інтерпретації й використанні інформації для адресата; бути здатним в умовах розвитку науки та змінюваної соціальної практики до перегляду власних позицій, вибору нових форм та методів роботи;
- здатність працювати в групі продуктивно, відіграючи провідну роль в окремих випадках, головуючи під час дебатів та дискусій у міжнародній та мультикультурній групі;
- здатність опановувати основні розділи нормативних філологічних дисциплін та основ культури мовлення;

– здатність імплементувати знання про теоретичні положення всіх розділів науки про мову, мати сформовані міцні навички культури писемного та усного мовлення, практично володіти літературними нормами: лексичними, орфоепічними, орфографічними, граматичними, пунктуаційними та стилістичними, користуватися різними типами словників.

2. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості

Тема 1. Медіаосвіта як основна вимога до особистості інформаційного суспільства

Поняття медіаосвіти особистості, системи мас-медіа. Засоби передання інформації. Головні механізми розвитку медіаосвіти особистості та освіченості.

Тема 2. Світовий досвід медіаосвіти

Огляд світового досвіду концепцій медіаосвіти. Концепція медіаграмотності (або візуальної грамотності), оцінкові концепції, комунікативні концепції.

Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток друкованих медіа

Тема 3. Друковані масмедіа

Характерні ознаки газетних видань. Основні функції засобів масової комунікації. Друковані періодичні видання.

Тема 4. Фотографія

Історичний розвиток фотографії. Різновиди фотографій, класифікація. Аналіз фотографії як медіа тексту.

Кредит 3. Різновиди та історичний розвиток телевізійних медіа.

Тема 5. Кіно і телебачення

Визначення кіно та телебачення. Види та кіножанри. Сучасні телевізійні жанри та формати. Особливості створення телешоу.

Тема 6. Інтернет і мобільний контент

Поняття про інтернет. Засоби комунікації в Інтернеті. Поняття блогу та блогової журналістики. Безпека та етика в Інтернеті.

Тема 7. Радіо і музика.

Історія і винахід радіо. Використання радіо. Особливості сучасного радіомовлення

Тема 8. Реклама

Фактори розвитку реклами. Нетоварна реклама. Роль реклами в сучасному житті. Відеокліп як засіб реалізації музичного твору.

Кредит 4. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям і створення

Тема 9. Різновиди аналізу медіа текстів

Поняття медіа тексту. Аналіз медіатекстів різних видів медіа. Аналіз медіа в контексті ринку

Кредит 5. Основи медіаграмотності та практичних навичок взаємодії з інформацією

Тема 10. Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів

Поняття про маніпуляцію свідомістю. Маніпулятивні можливості новин. Маніпуляції у рекламі. Мульфільм як засіб маніпуляції свідомістю.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		л	пр	ср
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості				
Тема 1. Медіакультура як основна вимога до особистості інформаційного суспільства	15	2		12
Тема 2. Світовий досвід медіаосвіти	15		2	12
Усього:	28	2	2	24
Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток медіа				
Тема 3. Друковані масмедіа	5	2	2	10
Тема 4. Фотографія	5		2	10
Кредит 3. Різновиди та історичний розвиток телевізійних медіа.				
Тема 5. Кіно і телебачення	5		2	6
Тема 6. Інтернет і мобільний контент	5		2	6
Тема 7. Радіо і музика	5		2	6
Тема 8. Реклама	5		2	6
Усього:	34	2	8	24
Кредит 4. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям і створення				
Тема 9. Різновиди аналізів медіатекстів.	32	2	2	28
Усього:	32	2	2	28
Кредит 5. Основи медіаграмотності та практичних навичок взаємодії з інформацією				
Тема 10. Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів	32		4	28
Усього:	32		4	28
Разом	150	6	20	124

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		л	пр	ср
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості				
Тема 1. Медіакультура як основна вимога до особистості інформаційного суспільства	15	2		13
Тема 2. Світовий досвід медіаосвіти	15		2	13
Усього:	30	2	2	26
Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток медіа				
Тема 3. Друковані масмедіа	5		2	5
Тема 4. Фотографія	5			5
Кредит 3. Різновиди та історичний розвиток телевізійних медіа.				
Тема 5. Кіно і телебачення	5			5
Тема 6. Інтернет і мобільний контент	5			4
Тема 7. Радіо і музика	5			5
Тема 8. Реклама	5			4
Усього:	30	0	2	28
Кредит 4. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям				
Тема 9. Різновиди аналізів медіатекстів.	30		2	28

Усього:	30	0	2	28
Кредит 5. Основи медіаграмотності та практичних навичок взаємодії з інформацією				
Тема 10. Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів	30	2	2	26
Усього:	30	2	2	26
Разом	150	4	8	138

5. Теми лекційних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості		
1.	Тема 1 Медіакультура як основна вимога до особистості інформаційного суспільства	2
2	Тема 2 Світовий досвід медіаосвіти	
Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток медіа		
3.	Тема 3. Різновиди та історичний розвиток медіа	2
Кредит 3. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям		
4.	Тема 9. Різновиди аналізів медіатекстів.	2
		6

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості		
1.	Тема1 Медіакультура як основна вимога до особистості інформаційного суспільства	2
Кредит 4. Запобігання маніпуляціям і створення медіатекстів		
2.	Тема14 Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів	2
Разом:		4

6. Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості		
1	Тема1 Особистість у медіасередовищі та сучасний стан медіа культури	2
2	Тема 2 Світовий досвід медіаосвіти	2
Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток медіа		
3	Тема 3 Друковані масмедіа	2
4	Тема4 Фотографія	2
Кредит 3. Різновиди та історичний розвиток телевізійних медіа		
5	Тема 5 Кіно і телебачення	2
6	Тема 6 Інтернет і мобільний контент	2
7	Тема 7 Радіо і музика	2

8	Тема8 Реклама	2
Кредит 4. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям і створення		
9	Тема 9 Різновиди аналізів медіатекстів	2
Кредит 5. Запобігання маніпуляціям і створення медіатекстів		
10	Тема10 Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів	2
Разом:		20

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості		
1.	Тема2 Світовий досвід медіаосвіти	2
Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток медіа		
2.	Тема 3 Різновиди та історичний розвиток медіа	2
Кредит 4. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям і створення		
3.	Тема 9 Різновиди аналізів медіатекстів	2
Кредит 5. Запобігання маніпуляціям і створення медіатекстів		
4	Тема10. Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів	2
Разом:		8

7. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості		
1	Тема 1. Основи інформаційного суспільства.	12
2	Тема 2. Світовий досвід медіаосвіти	12
Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток медіа		
3	Тема 3. Маніпулятивні можливості преси. Аналіз газети	10
4	Тема 4. Створення образу людини за допомогою фотографії. Аналіз фото	10
Кредит 3. Різновиди та історичний розвиток телевізійних медіа.		
5	Тема 5. Аналіз кінофільмів. Аналіз відеороликів.	6
6	Тема 6. Безпека та етика поведінки в Інтернеті.	6
7	Тема 7. Вплив музики на психічний та емоційний стан людини	6
8	Тема 8. Маніпуляційні можливості реклами	6
Кредит 4. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям і створення		
9	Тема 9. Поняття про стереотипи. Іконографічний аналіз. Контекстуальний аналіз	28
Кредит 5. Запобігання маніпуляціям і створення медіатекстів		
10	Тема 10. Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів	28
Всього		124

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості		

1	Тема 1. Основи інформаційного суспільства.	13
2	Тема 2. Світовий досвід медіаосвіти	13
Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток медіа		
3	Тема 3. Маніпулятивні можливості преси. Аналіз газети	10
4	Тема 4. Створення образу людини за допомогою фотографії. Аналіз фото	10
Кредит 3. Різновиди та історичний розвиток телевізійних медіа.		
5	Тема 5. Аналіз кінофільмів. Аналіз відеороликів.	10
6	Тема 6. Безпека та етика поведінки в Інтернеті.	10
7	Тема 7. Вплив музики на психічний та емоційний стан людини	10
8	Тема 8. Маніпуляційні можливості реклами	10
Кредит 4. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям і створення		
9	Тема 9. Поняття про стереотипи. Іконографічний аналіз. Контекстуальний аналіз	28
Кредит 5. Запобігання маніпуляціям і створення медіатекстів		
10	Тема 10. Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів	28
	Всього	138

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється **відмінно:**

В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

Студенту виставляється **дуже добре:**

Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні

деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

Студенту виставляється **добре**:

В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

Студенту виставляється **достатньо**:

Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Студенту виставляється мінімальний **задовільно**:

Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 300 до 600 балів (за 6 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують студенти за 5кред.**

Поточне тестування та самостійна робота										КР	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	500/100
30	30	50	50	50	50	50	50	50	50		

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи, колоквиум

10. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

11.Рекомендована література

Базова

Посібники

1. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: Навчальний посібник / О.Т.Баришполець, Л.А.Найдьонова, Г.В.Мироненко, О.Є.Голубева, В.В.Різун та ін.; За ред. Л.А.Найдьонової, О.Т.Баришпольця. – К.: Міленіум, 2010. – 440 с.

2. Основи медіа грамотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В.Ф.Іванова, О.В.Волошинюк, О.П.Мокрогуза. – Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. – 190 с.
3. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / Ред.-упор. В.В.Різуна та В.В.Літостанського. – Київ: Академія української преси, 2013. – 447 с.
4. Шейбе С. Медіаграмотність: Підручник для вчителя / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу / Перекл. з англ.. С.Дьома; за загал. ред. В.Ф.Іванова, О.В.Волошенюк. – К.: Центр вільної преси, Академія української преси, 2014. – 319 с.

Статті

1. Бакіров В.С. Креативна модель медіаосвіти: експеримент Каразінського університету / В.С.Бакіров, Л.В.Стародубцева // Педагогіка і психологія. – 2013. – №2. – С. 29-37.
2. Жалдак М. Інформатизація школи: комп'ютер і здоров'я дитини // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2001. – №4. – С. 42-46.
3. Іванова Т.В. Медіаосвіта та медіа грамотність як актуальні тенденції виховання сучасної молоді / Т.В.Іванова, В.Ф.Іванов // Педагогіка і психологія. – 2013. – №2. – С. 46-54.
4. Коломієць А. Міжпредметні та над предметні проекти як спосіб розвитку інформаційної культури студента // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2006. – №2. С. 24-31.
5. Литвин А. Використання технологій мультимедіа у професійній підготовці // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2005. – №2. С. 7-21.
6. Найдюнова Л.А. Основні напрями і перші підсумки експериментального впровадження медіаосвіти на всеукраїнському рівні // Педагогіка і психологія. – 2013. – №2. – С. 38-45.
7. Непомнящий Б. Освіті – Космічні можливості / // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2001. – №4. – С. 30-34.
8. Синьов В.М. Потенціал віртуального комп'ютерного середовища в аспекті колекційної медіаосвіти і соціальної реабілітації осіб з обмеженнями життєдіяльності / Педагогіка і психологія. – 2013. – №2. – С. 61-65.
9. Чинок О. Мультимедіа системи та їх ефективність у системі відкритого навчання / // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2001. – №4. – С. 47-52.

Додаткова

1. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: Навчальний посібник / О.Т.Баришполець, Л.А.Найдюнова, Г.В.Мироненко, О.Є.Голубева, В.В.Різун та ін.; За ред. Л.А.Найдюнової, О.Т.Баришпольця. – К.: Міленіум, 2010. – 440 с.
2. Основи медіа грамотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В.Ф.Іванова, О.В.Волошинюк, О.П.Мокрогуза. – Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. – 190 с.
3. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / Ред.-упор. В.В.Різуна та В.В.Літостанського. – Київ: Академія української преси, 2013. – 447 с.
4. Шейбе С. Медіаграмотність: Підручник для вчителя / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу / Перекл. з англ.. С.Дьома; за загал. ред. В.Ф.Іванова, О.В.Волошенюк. – К.: Центр вільної преси, Академія української преси, 2014. – 319 с.
5. Рень Л. В. Медіаосвіта як засіб формування медіакультури учнів [Текст] / Л. В. Рень // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2014. – Вип. 115. – С.208-212. – (Педагогічні науки).
6. Палагнюк Ю. В. Політологічний аналіз медіа реформ у сучасній Україні та Республіці Польща [Текст] : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук / Ю. В. Палагнюк. – Миколаїв, 2008. – 16 с. –
7. Петрунко, О. В. Діти і медіа: соціалізація в агресивному середовищі [Текст] : Монографія / О. В. Петрунко. – Полтава : Укрпромторгсервіс, 2010. – 480 с. – 60грн.00коп.

12.Інформаційні ресурси

1. mediaПростір: <https://sites.google.com/site/mediakulturaschool2/uroki-10-klas/kritichniyanalizmediatekstiv>
2. Громадський простір: <https://www.prostir.ua/?library=mediahramotnist-pidruchnyk-dlya-vchyteliv>
3. Електронні бібліотеки: <http://dir.meta.ua/ua/science-education/e-libraries/>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://nbuv.gov.ua/>